

sig“ Kirkegang. Man tog da et Arbejde op med en Afløsning af Loven fra 1735, og efter Behandling i Stænderne udstedtes *26. Marts 1845: Forordning angaaende Søn- og Helligdagens vedbørlige Helligeholdelse*. Princippet i den gaar ud paa, at Kongen vil have Forordningerne i den borgerlige Lovgivning „indskrænkede til det, der til kristelig Ordens Opretholdelse er aldeles fornødent“, mens det om den kristelige Forpligtelse til Deltagelse i Gudstjenesten kun i Indledningen bliver Genstand for en kongelig Formaning om frivillig Deltagelse.

Følgen er, at Forordningen væsentlig tager sig af en vis „Søndagsstemning“. Den gamle Forordning forbød alt uforløst *Arbejde*, vel baade ud fra Hviledagens Krav og ud fra det lutherske Krav om Gudstjenestens Forret. Den nye Forordning forbyder „saadanne Arbejdssysler, der vise sig udenfor Huset, eller som dog ved den Larm, hvormed de foregaa, kunne *forstyrre Andre i den Stemning*, der efter Søn- og Helligdagens Bestemmelse bør være den herskende paa disse Tider“. Men paa den anden Side har Forordningen dog ikke glemt det egentlige Formaal: „Haandværkere, Fabrikanter og alle Næringsdrivende *maa ikke æske Arbejde af deres Svende eller Arbejdere, hvorved disse forhindres fra om Søn- og Helligdagene at besøge Gudstjenesten*, og skal enhver Overenskomst, som udtrykkelig maatte indgaa om Arbejde paa disse Dage, være uden forbindende Kraft . . . Ogsaa bør Husbonder og Alle, der have Myndighed over en andens Person, give deres Læredrenge, Tyende eller andre Underordnede *Tid og Lejlighed til flittig at kunne besøge Gudstjenesten* og tilholde disse dertil at benytte den.“ Tilladelsen til Losning og Ladning af Skibe i Nød-havn gælder kun uden for selve Gudstjenestetiden. Og den undtagelsesvise Tilladelse til Kommunal møder gælder kun, naar det „ikke kan være til Hinder for dem, som derved skulle møde, *i at kunne besøge Guds Hus*“.

Hovedformaalet har altsaa dog faaet Udtryk.

Der gik atter tredivte Aar, inden der kom Gang i Arbejdet paa en Fornyelse af Loven. Resultatet var *Lov om den offentlige Fred paa Folkekirkeens Helligdage* af 7. April 1876. Den er atter lavet kun ved at stryge i Forordningen af 1845. Alle Forbudene mod forstyrrende „Arbejdssysler“, støjende Sammenkomster og offentlige Forlystelser i Kirketiden er blevet staaende, men nu er der ikke et Ord om at beskytte Folk mod at blive hindret i at komme i Kirke.

Med Mellemlid i Lov af 22. April 1904, hvori særlig en Del Undtagelser fra Loven er specificerede, har vi saa *Lov af 7. August 1922*. Den indeholder ikke store Forandringer. Som bekendt var uden for Helligdagsloven Butikslukningerne i Gudstjenestetiden forandret til gennemgaaende Lukning hele Dagen, ligesom adskillige sociale Arbejdsbestemmelers Fridags-Regler sikrede Søndagsfrihed.

Nu er det nye Forslag atter lavet kun ved at stryge noget i det gamle, og atter er det nærmest kun Larmen, man tager Sigte paa. Men den i 1845 ønskede Søndagsstemning synes nu kun at skulle fredes i Kirkebygningernes umiddelbare Nærhed — idet der dog (paa Grund af Stryge-Metoden) er skarpere Bestemmelser mod „Beskæftigelser“ end mod Forlystelser, selv om de er lige frivillige.

Idet vi holder os til Justitsministerens Forelæggelsestale, mener vi at maatte hævde overfor denne, at „de kirkelige Samfundsinteresser“ *ikke* først og fremmest er Bekæmpelse af forskellige Slags Støjplager og den Slags Stemningsforstyrrelser, men *Beskyttelse af Menighedens Medlemmer mod Foretagender, der forhindrer deres Kirkegang*.

I den sociale Lovgivning er der adskillige Bestemmelser, der virker i samme Retning, men dette er ingen Grund til at udelade dem her, hvor de hører hjemme. Og alt dette med Møder, Sportsopvisninger, Fester, Forestillinger i Kirketiden, er lige saa mange Forhindringer i Kirkegang for dem, der af en eller anden Grund er bundne til at være med ved saadant eller dog ønsker det.

Hvis man overhovedet i den borgerlige Helligdagslovgivning vil tage Hensyn til Folkekirken, bliver denne *Fredning af Kirkegangstiden for dem, der ønsker at opfylde deres Kristenpligt*, det første Ønske, Kirken har at fremsætte. Og naar visse Ting forbydes, vilde det virke klarende, at dette *Motiv nævntes med*.

Den foreslaaede § 3 synes os i den Henseende ganske utilfredsstillende.

Samtidig med at dette fastholdes, maa det erkendes, at disse andre Sammenkomster kræver deres Plads i Nutiden ogsaa om Søndagen. Det bliver derfor et Spørgsmaal, hvor stor en Del af Helligdagen man skal betegne som Gudstjeneste-